

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
(НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ)

підготовки	бакалавра
спеціальності	014 Середня освіта. Мова і література (німецька/англійська)
Освітньо-професійної програми	Середня освіта. Німецька мова Середня освіта. Англійська мова

Силабус навчальної дисципліни «Методика формування міжкультурної компетентності на уроках іноземної мови (німецькою мовою)» підготовки бакалавра, галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка», спеціальності 014 «Середня освіта. Мова і література (німецька/англійська)», за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Німецька/Англійська мова».

Розробник: Бондарчук О. Ю., доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук

**Силабус вибіркової навчальної дисципліни затверджено на засіданні
кафедри німецької філології
протокол № 5 від 11 листопада 2021 р.**

Завідувач кафедри: (Застровська С. О.)

© Бондарчук О. Ю., 2021 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта. Мова і література (німецька/англійська), Середня освіта. Німецька/Англійська мова.	Вибіркова навчальна дисципліна
Кількість годин / кредитів 150 / 5		Рік навчання: 4
		Семестр: 7
		Лекції – 24 год.
		Практичні (семінарські) – 30 год. Консультації – 10 год.
ІНДЗ: немає		Бакалавр
		Форма контролю: залік у VII семестрі
Мова навчання		<i>німецька</i>

Таблиця 2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта. Мова і література (німецька/англійська), Середня освіта. Німецька/Англійська мова.	Вибіркова навчальна дисципліна
Кількість годин / кредитів 150 / 5		Рік навчання: 4
		Семестр: 7
		Лекції – 4 год.
		Практичні (семінарські) – 10 год. Консультації – 18 год.
ІНДЗ: немає		Бакалавр
		Форма контролю: залік у VII семестрі
Мова навчання		<i>німецька</i>

II. Інформація про викладача

Таблиця 3

Прізвище, ім'я та	Науковий ступінь	Вчене звання	Посада	Контактна інформація

по батькові				
Бондарчук Олена Юріївна	кандидат філологічних наук	немає	доцент кафедри німецької філології	тел. +380 332 72 16 36 моб. тел. +380668556653 Bondarchuk.Olena@vnu.edu.ua

Дні занять згідно з [розкладом](#)

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Силабус навчальної дисципліни «Методика формування міжкультурної компетентності на уроках іноземної мови (німецькою мовою)» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта. Мова і література (німецька/англійська), за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Німецька/Англійська мова». Запропонований курс вивчається у шостому семестрі та входить до переліку вибіркових дисциплін на третьому курсі.

Предметом вивчення курсу є міжкультурна компетентність, культурні феномени німецького менталітету, цінності, світогляд німецької культури та способи їх опрацювання на заняттях з німецької мови. В курсі запропоновано різновекторний практичний матеріал, який охоплює широку лексичну тематику, та стратегії для тренування на різних етапах уроку з іноземної мови.

Пререквізити курсу передбачають володіння німецькою мовою на рівні B2 та базовими знаннями з педагогіки та методики викладання іноземних мов. До **постреквізитів курсу** відносимо розвиток компетентностей із таких дисциплін: «Основна іноземна мова», «Країнознавство», «Лінгвокраїнознавство», «Лексикологія», «Методика викладання іноземної мови» тощо.

Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою курсу «Методика формування міжкультурної компетентності на уроках іноземної мови (німецькою мовою)» є навчити студентів здатності навчити інших культурних тонкощів через мову. Відповідно до цього завдання курсу полягають у роботі над порівнянням української та німецької культур, використанням інтегративного підходу до мови та культури ; дидактизацією матеріалу різних видів (картини, вірші, пісні, фільми, книги, тощо) для формування міжкультурної компетентності; розвитком стратегії роботи над культурою на мовному матеріалі для формування відповідних навичок у слухачів; розвитком власної мовної та культурної свідомості.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод, частково-пошуковий метод, проблемно-пошуковий метод, дослідницький метод, активний та інтерактивний метод.

2. Результати навчання (компетентності).

Навчальний матеріал курсу спрямований на формування таких компетентностей:

- ✓ Знання та розуміння предметної галузі для здійснення професійної діяльності.
- ✓ Здатність вчитися, опановувати нові знання й застосовувати їх у практичних ситуаціях, використовуючи інформацію з різних джерел.
- ✓ Здатність спілкуватися іноземними мовами, працювати в міжнародному контексті.
- ✓ Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу.
- ✓ Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- ✓ Здатність здійснювати моніторинг власної навчальної діяльності: визначати індивідуальні професійні потреби, знаходити умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя.
- ✓ Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ✓ Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ✓ Здатність бути критичним і самокритичним.

3. Структура навчальної дисципліни.

Опрацювання змістових модулів курсу передбачає активну участь студентів на лекціях та практичних заняттях. Самостійна робота є складовою частиною змістових модулів та передбачає самостійне опрацювання студентами певного матеріалу для підготовки до практичних занять. Консультації викладача дають змогу студенту отримати підтримку, якщо виникають труднощі в опрацюванні матеріалу або є необхідність відпрацювання пропущених занять. Консультації відбуваються на кафедрі німецької філології та в умовах карантину через електронну пошту або один із месенджерів.

Семестр 7 (денна форма навчання)

Таблиця 4

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контр. / Бали
Змістовий модуль 1. Interkulturelle Kompetenz						
Тема 1. Was ist interkulturelle Kompetenz? Wege der Förderung. Deutsche Mentalität. Kompetenzorientierter Unterricht.		2	2	10	1	ДС+СЗ+ Д/ 5
Тема 2. Kulturlinguistik. Forschungsgegenstand, interdisziplinäre Bezüge. Aufgaben Vor, Während, Nach dem Lesen/Hören. Schreib- und		4	4	12	2	ДС+СЗ+ Д/ 5

sprechfördernde Aufgaben.						
Всього за модулем	37	6	6	22	3	
Змістовий модуль 2.						
Тема 3. Geschichte, Geographie und Soziales im Unterricht.		2	4	10	1	ДС+СЗ+ Д / 5
Тема 4. Vermittlung von Politik im Unterricht. Analyse der Problematik.		4	4	12	2	ДС+СЗ+ Д / 5
Всього за модулем	39	6	8	22	3	
Змістовий модуль 3.						
Тема 5. Vermittlung der Kultur durch die Lieder.		2	4	10	1	ДС+СЗ+ Д / 5
Тема 6. Vermittlung von Kunst. Ist Kunst immer langweilig für Schüler?		4	4	12	1	ДС+СЗ+ Д / 5
Всього за модулем	38	6	8	22	2	
Змістовий модуль 4.						
Тема 7. Vermittlung der Kultur durch Literatur. Lyrik		2	4	10	1	ДС+СЗ+ Д / 5
Тема 8. Vermittlung der Kultur durch die Literatur. Prosa.		4	4	10	1	ДС+СЗ+ Д / 5
Всього за модулем	36	6	8	20	2	
Усього годин / Балів	150	24	30	86	10	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, СЗ – семінарське заняття, Д – доповнення, Р – реферат, есе.

Семестр 7 (заочна форма навчання)

Таблиця 5

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контр. / Балів
Змістовий модуль 1. Interkulturelle Kompetenz						
Тема 1. Was ist interkulturelle Kompetenz? Wege der Förderung. Deutsche Mentalität. Kompetenzorientierter Unterricht.		0.5	1	14	2	ДС+СЗ+ Д / 5
Тема 2. Kulturlinguistik. Forschungsgegenstand, interdisziplinäre Bezüge. Aufgaben Vor, Während, Nach dem Lesen/Hören. Schreib- und sprechfördernde Aufgaben.		0.5	1	15	2	ДС+СЗ+ Д / 5
Всього за модулем	36	1	2	29	4	
Змістовий модуль 2.						
Тема 3. Geschichte, Geographie und Soziales im Unterricht.		0.5	1	15	2	ДС+СЗ+ Д / 5
Тема 4. Vermittlung von Politik im Unterricht. Analyse der Problematik.		0.5	1	15	3	ДС+СЗ+ Д / 5
Всього за модулем	38	1	2	30	5	
Змістовий модуль 3.						
Тема 5. Vermittlung der Kultur durch die Lieder.		0.5	1	14	2	ДС+СЗ+ Д / 5
Тема 6. Vermittlung von Kunst. Ist Kunst immer langweilig für Schüler?		0.5	2	15	3	ДС+СЗ+ Д / 5
Всього за модулем	38	1	3	29	5	

Змістовий модуль 4.						
Тема 7. Vermittlung der Kultur durch Literatur. Lyrik		0.5	1	15	2	ДС+СЗ+ Д/5
Тема 8. Vermittlung der Kultur durch die Literatur. Prosa.		0.5	2	15	2	ДС+СЗ+ Д/5
Всього за модулем	38	1	3	30	4	
Усього годин / Балів	150	4	10	118	18	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, СЗ – семінарське заняття, Д – доповнення, Р – реферат, есе.

IV. Політика оцінювання

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється за п'ятибальною системою та включає оцінювання роботи студентів під час аудиторних занять за усні та письмові відповіді, написання різних видів завдань, за участь у дискусіях і обговореннях. Всього за поточне та підсумкове оцінювання студенти можуть отримати 100 балів, максимальна кількість балів обчислюється як середнє арифметичне всіх балів за усні та письмові відповіді на аудиторних заняттях (від 0 до 5 балів), при цьому середній бал множимо на коефіцієнт 8.

- Оцінка “відмінно” відповідає 5 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях, написання письмових робіт і ставиться за широкі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу курсу;

- Оцінка “добре” відповідає 4 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і написання письмових робіт і ставиться за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу з курсу;

- Оцінка “задовільно” відповідає 3 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і написання письмових робіт і ставиться за базові знання теоретичного й практичного матеріалу з курсу;

- Оцінка “незадовільно” відповідає 0-2 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і написання письмових робіт і ставиться у випадку невиконання практичних завдань та незнання теоретичного матеріалу з курсу.

Основні види роботи та принципи організації поточного та підсумкового оцінювання розкриті у відповідному [Положенні ВНУ імені Лесі Українки](#).

В кінці курсу студенти пишуть нарративне есе, в якому аналізують пройдений матеріал та роздумують про власний отриманий досвід.

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим. Якщо студент не може бути присутнім на практичних заняттях, він має можливість працювати за індивідуальним планом.

Студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ](#)

імені Лесі Українки. Згідно встановленого порядку можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені цим силабусом.

Політика щодо академічної мобільності. Невід’ємною частиною вивчення іноземної мови та становлення кваліфікованого випускника вважаємо академічну мобільність, яка регулюється відповідним Положенням про реалізацію права на академічну мобільність ВНУ імені Лесі Українки.

Політика щодо академічної доброчесності. Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки передбачає самостійну, чесну та відповідальну роботу студента над поставленими завданнями. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладена як на викладачів, так і на здобувачів освіти, які в разі виявлення порушень академічної доброчесності несуть відповідальність.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Підготовка до практичних занять має бути вчасною. Якщо студент був відсутній на занятті з поважної причини (участь у конференції та конкурсах, академічна мобільність), він може здати семінар викладачу в індивідуальному режимі (коли викладач має години консультації на кафедрі німецької філології) або на його електронну скриньку. Дедлайном до кожного пропущеного практичного заняття вважається надсилання виконаних завдань практичного заняття на електронну скриньку викладача до початку наступного практичного заняття або їх здавання на консультації викладачу

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є залік. В кінці кожного змістового модулю передбачено невеликий контроль здобутих знань. Кожен модуль оцінюється в 15 балів, що в сумі становить 60 балів.

Якщо студент за результатами поточного та підсумкового оцінювання отримує не менше 60 балів, то ці бали можуть бути зараховані як оцінка з курсу і залік в такому випадку не складається.

Якщо студент бажає покращити результат, то бали за модульний контроль анулюються, а залік оцінюється в 60 балів.

VI. Шкала оцінювання

Таблиця 4

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Бондарчук О. Ю., Лисецька Н. Г. Концептуальний переклад : до питання трансферу культурно маркованих текстових елементів (німецька та українська мови). Актуальні питання іноземної філології : наук. журнал. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2020. № 13. С. 33-38.
2. Бондарчук О. Ю., Пасик Л. А., Рись Л. Ф. Особливості формування міжкультурної компетентності на заняттях із німецької мови. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 37. Том 1. с. 190 – 196. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/37-1-30>.
3. Fit für die Prüfung in Deutsch : Практикум / Авт.-упоряд. : О.М. Бєлих, Л.М. Близнюк, О.Ю. Бондарчук, Л.Ф. Рись. – Луцьк: Волиньполіграф, 2020. 263 с.
4. Gehring Wolfgang. Fremdsprache Deutsch unterrichten. Kompetenzorientierte Methodik für DaF und DaZ. Verlag Julius Klinkhardt, 2018. 256 S.
5. Lutscher Renate. Landeskunde Deutschland. Von der Wende bis heute. Verlag für Deutsch, 2009. 175 S.
6. Wüllner Jo. German für Deutsche. Die 666 wichtigsten Wörter zum Überleben. Albrecht Knaus Verlag, München, 2013. 531 S.
7. Von Karstedt Lars. Sprache und Kultur. Eine Geschichte der deutschsprachigen Ethnolinguistik. Dissertation zur Erlangung der Würde des Doktors der Philosophie der Universität Hamburg, 2003.

Онлайн-ресурси з німецької мови для підбору матеріалу у міжкультурному контексті

1. AudioLingua.URL : https://www.audiolingua.eu/spip.php?page=rechercheavancee&lang=de&id_rubrique=3&mot2=10&mot3=29&mot4=26&mot5=27&tri=date
2. Deutsche Welle.URL : <https://www.dw.com/de/deutsch-lernen/s-2055>
3. Helles Köpfchen. URL: <https://www.helles-koepfchen.de/>
4. Hörtexte für Deutschlerner.URL : <https://www.deutsch-to-go.de/>
5. Nachrichten in einfacher Sprache.URL : <https://www.nachrichtenleicht.de/startseite.1899.de.html>
6. DaZPod.URL : <http://dazpod.de/>
7. Deutsch perfekt. URL : <https://www.deutsch-perfekt.com/deutsch-ueben/diskussion-naturschutz>

8. Deutsche Kindergeschichten mit Untertiteln. URL :
<https://www.youtube.com/playlist?list=PL5D443A49838608D1>
9. Fit für den TestDaF? URL: https://www2.testdaf.de/teilnehmer/tn-vorbereitung_test.php?id=1
10. German Listening Practice. URL :
<https://www.youtube.com/playlist?list=PLsoAwWtvF3L0rEBLC33J2jIINjwfsXg88>
11. Goethe-Institut. Hörverstehentraining. URL :
<https://www.goethe.de/de/spr/kup/prf/bar.html>
12. Youtube. Deutsche Feiertage. URL : <https://www.deutsch-lernen-online.net/hoerverstehen>
13. ZDF. URL : <https://www.zdf.de/sendungen-a-z>

**Narrative Selbstbewertung zum Kurs
„Methodik der Interkulturellen Kompetenz“**

Schreiben Sie eine Selbstbewertung Ihrer "Lernreise" dieses Kurses. Welche Aussichten hatten Sie am Anfang des Kurses? Einige theoretische Fragen, die Sie in Essay ansprechen sollten, sind die folgenden:

Was Neues haben Sie im Kurs über Methodik der interkulturellen Kompetenz gelernt? Was haben Sie über Typen der Aufgaben und kompetenzenorientierten Unterricht gelernt? Wie ist das angebotene Material mit kulturellem Hintergrund für den Unterricht geeignet und wie lässt sich das effektiv üben? Was sind die Schwierigkeiten und wie lassen sie sich bekämpfen?

Was ist Ihnen gelungen? Was ist schiefgelaufen?

Ihr Essay sollte 3-5 doppelseitig sein, mit 14-Punkt-Schriftart und 2-cm Ränder. Sie können auf Deutsch schreiben und Word oder GoogleDocs verwenden, was auch immer Sie bevorzugen. Denken Sie an folgende Fragen, sie können Sie beim Überlegen unterstützen:

- *Was habe ich in diesem Kurs gelernt, was meine vorhandenen Kenntnisse unterstützt hat? Was hat meine existierende Sichtweise bestätigt? Wie habe ich meine vorhandenen Kenntnisse und Kompetenzen gestärkt?*
- *Was habe ich in diesem Kurs gelernt, was meine Kenntnisse herausfordert? Was ist die neue Information, die ich früher nicht wusste, nie davon gehört habe oder mir nie das vorstellen könnte? Welche Kenntnisse und Fertigkeiten habe ich entwickelt, die neu für mich sind?*
- *Worüber habe ich noch Fragen? Welchen Bereich von diesem Kurs werde ich weiter entwickeln? Was würde ich noch zusätzlich zum Inhalt des Kurses erfahren? Gibt es Kompetenzen, die ich gerne weiter entwickeln werde?*